

dag frá degi

Strandingar á palli við sjónleiki

Eisini strandingar eru nú farnir á pall við einum sjónleiki. Tað er sjónleikurin »Og tó skínur sólín« eftir Valdemar Poulsen, sum hevur verið framfördur fleiri ferðir. Framförsurnar, sum eru í hesum døgum halda fram til endan av apríl mánaða

Tað hevur ikki verið traditið á Ströndum at framføra sjónleik, men nú er ætlanin at taka tað fyrsta takið og royna at framføra sjónleik á hvørjum ári. —Tað eru eini 12 ár síðani, í 1965, at strandingar vóru á palli við einum sjónleiki, sigur Simun Rasmussen, su m hevur staðið fyri venjingunum av hesum sjónleikinum.

Ítróttarfelagið skipar fyri

Tað er ítróttarfelagið á Ströndum, sum stílar fyri tiltakinum. Ætlanin er, at peningurin, sum kemur inn, skal fara til raksturinn í felagnum og til iløgu í nýggja bygðahúsinum, sum verður bygt á Ströndum.

12 leikarar

Við í leikinum »Og tó skínur sólín« eru 12 leikarar, teir eru allir strandingar. Tað eru 14 leiklutir. Richard Johannesen, lærari, hevur gjørt leiktjóðini og annars verið ein av undan-gongumonnunum.

Sjónleikurin verður framfördur í fimleikahølini. Har eru eini 200 sitipláss, og higartil hevur

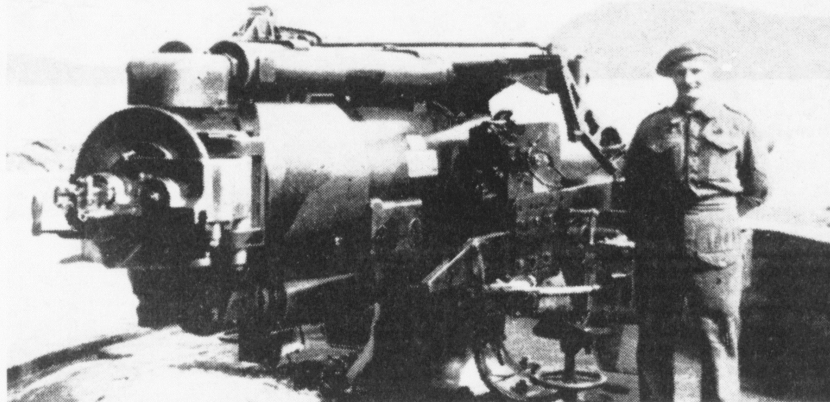
verið fult hús til allar framförsurnar. Leikurin vara í knappar triggjar timar.

Ætlanin er at framføra sjónleikin til 29 apríl, tá fimleikahøllin verður nýtt til roynd. Síðsta framförsulan verður tí helst tann 24. apríl. Tað er óvist, um »Og tó skínur sólín« verður framfördur aftur seinni.

Valdemar Poulsen, sum hevur skrivað leikin

OG TÓ SKÍNUR SÓLIN

Leikurinn

Um leikin verður m.a. hetta skriva í skránni hjá Havnar Sjónleikarafelag:

Var vandin stórvur fyri føroysku skip at flyta fisk til bretsku oynna, so vóru prisirnir alstórir í mun til frammanundan, um eydnaðist at koma fram — og aftur at lasta skipið av nýggjum til flutningar. Til Føroyar floyndu inn sterlingpund sum ongantið áður, og — vildi lagnan — so kundi mangur, sum áður einki átti, knappliga kenna seg ríkan. Flestu áttu so mikið av vísleikans barlast, at tey toldu hetta, men upp ímillum vóru summi fólk, sum toldu ikki hesa óvanligu tíð við óvanligum inn-tøkum — tey gjørdust »gullasch barónar«, sum er eitt ykenni frá fyrra veraldarbardaga fyri knappliga vörðin rík fólk, sum ikki toldu at hava pengar um hendur, men oyðsláu við teim-um.

Tað er hetta slag av fólk, »gullasch«-fólk, sum kriggið skapti í Føroyum, sum leikhøvundin Valdemar Poulsen við hesum leiki hevur tikið sær fyri at lýsa og varðveita — til ávaringar — fyri alla framtíð.

Alt skakast og avskeplast í einari vitleysari tíð tykist vera motto hovundans, men hann er sum satirikari ongantið beitskur og harðrendur; hann letur beiska undirlendið hvørva og myndar í fróðanum fólk síni og ger tey til karikaturar eftir umleið sama sniði, sum Ludvík Holberg í fólkakomedium sínum, men við berligari undirlendi.

Bókaummæli

Wernström, Sven: Torkil og Mia kongsdóttir. Týtt hevur Elin S. Jacobsen. Teknað hevur Tove Guttusen. FS—Forlagið, 1976. t.v.s. 1977. 54 síður, myndir. 35 kr.

Svenski rithøvundurin Sven Wernström er ein tann kendasti socialistiski rithøvundurin í Norðurlondum. Hann hevur skrivað ein hóp av barna- og

ungdómsbókum, og endamálið hansara er at vísa á ymsar skeivleikar í samfelagnum út frá einum socialistiskum sjónarmiði. Evnini, sum hann viðger, eru mong, t.d. eyðræning, dálking, krigg, imperialism. Wernström nýtir ikki nakran ávisan frásøgustil, hann skrivur kriminalsögur, sciencefiction, søgular skaldsögur, ævintýr o.s. fr. Í 1974 fekk hann Niels

Holgersson—plaketten (barna-bókavirðislon, ið Sveriges allmána biblioteksförening býtur út) fyri bókina »Trälarna«, sum er tann fyrsta í einum bókaræð um trælirnar og eftirkomarar teirra.

Bókin »Torkil og Mia kongsdóttir« er eitt ævintýr, men ikki eitt heilt vanligt ævintýr: Mia kongsdóttir ynskir sær ein mann, ikki ein prins ella her-toga, men ein heilt vanligan mann. Kongur, sum er so keddur av, at Mia »bara« er genta, hevur bjóðað henni ymsar her-togar, men til onga nyttu. Endin verður, at hann lovar Miu at bjóða øllum fittum, fátækum dreingjum í kongarikinum í føðingardagsveitslu hjá henni, og har skal hon so velja sær ein burtúr. Men kongur hevur sjálvandi loyniligar ætlanir, tí Mia skal jú helst giftast við einum prins! —Torkil, sum er sonur ein fátækan sæðilsmið, hoyrir um veitsluna og ger av at fara avstað. Á ferð síni til kongsgarðin hittir hann Eirik prins av Skvadronia, sum kongur ætlar skal fáa prinsessuna. Tey býta um klæðir og halda væl til standa hvør í sínum lag. Torkil hittir eisini teir fyra hertogarnar, sum eiga alla jorðina har í landinum, og hann

gerst varur við, at tey ríku duga sera illa at rokna, ella rættari, tey rokna altíð soleiðis at tað kemur teimum sjálvum til gagns. Hann sær, at nógv órættvisi er til, sum t.d. tað, at uppreistrarmaðurin Niels skal hongjast fyri at hava dripið eitt fólk, meðan ein hermaður skal heiðrast fyri at hava dripið fimm. —Frá tí fjórða hertogan-um fær Torkil at víta svarini upp á teir triggjar spurningarnar, sum kongur fer at seta biðlun-um, og sum bert ein prinsur kann svara rætt uppá. —Tað eydnast Torkili at koma inn í kongsgarðin í staðin fyri Eirik prins, og hann verður sostatt tann einasti, ið svarar rætt, hóast hann undrar seg stórliga yvir, hvussu hópiseis spurningar og svar eru. Torkil fær prinsessuna, men hann vil sjálvur forsyrgja henni og ikki liva av kongsins ríkidømi, sum onnur hava arbeitt fyri. Hetta dámar ikki kongi, og endin verður, at Torkil ikki vil hava prinsessuna kortini. Nú verður kongur rættliga illur og gevur boð um at seta Torkil fastan, men tað eydnast honum at flyggja. Mia kongsdóttir gerst so ólukkulig, at eisini hon rýmir. Torkil og Mia hittast aftur, hon klædd sum drongur, hann sum gamalmað-

ur, tí kongsins menn skulu helst ikki kenna tey aftur. Tey koma tí ein stóran bý, og har á torginum hoyra tey ein søgisigara siga frá eini søgu, sum er sonn. Hon er um ein bónda, sum trý fylgjandi ár fær vitjan av Bláa, Gula og Grøna kongi, sum saman við hermonnum sínum eta allan matin, ið bóndin og húskið hansara skuldi havt til veturin. Men fjórða árið fara kongarnir í kriggj móti hvørjum øðrum og drepa hvønn annan. Nú fáa bóndin og húskið hansara frið, og bóndin sigur: »Fyrr helt eg, tað kundi gera tað sama, hvør ið ráddi. Tað var skeivt hugsað. Best er, tá eingin ræður, tí tá kunnu vit ráða sjálvi.« (s. 45). Mia verður so hugtikin av hesi søgu, at hon vil hava fatur á søgisigaranum, og tað eydnast eisini. Á vegg til søgisigaran, sum eisini er noyddir at flyggja undan kongsins monnum, gerast Torkil og Mia greið yvir, hvørji tey í veruleikarnum eru, og Torkil vil fegin hava Miu, nú hon ikki longur livur sum kongsdóttir. Tey hitta umsiðir søgisigaran, sum visur seg av vera Niels, uppreistrarmaðurin, sum Torkil bjargaði undan at verða hongdur, tá hann vitjaði ein av hertogunum. Mia